

Egy gyönyörű példa a súlyátrendező módszer (discharging method) alkalmazására.

Tétel. (Ackerman–Tardos) *Tegyük fel, hogy a G n csúcsú és e élű gráfot úgy rajzoltuk le a síkra, hogy az élei szakaszok, és nincs három páronként metsző él. Ekkor $e \leq 19n$.*

Bizonyítás. Elég bebizonyítani, hogy minden ilyen gráfnak van legfeljebb 19 fokú csúcsa, ebből teljes indukcióval adódik az állítás.

Tegyük fel, hogy G teljesíti a feltételeket, n csúcsa van, és minden csúcs foka legalább 20. Tegyük meg G éleinek a metszéspontjaiba is csúcsokat, és megfelelően daraboljuk fel G éleit. A kapott síkba rajzolt gráf legyen G' . G' -nek kétféle csúcsa van, *régi csúcsok*, amelyek G -nek is csúcsai, és *új csúcsok*, amelyek kereszteződésből származnak. Jelölje N , E és T G' csúcsainak, éleinek, és tartományainak a számát. Legyenek $v_1, v_2, \dots, v_N$ G' csúcsai, $f_1, f_2, \dots, f_T$ G' tartományai (az egyik közülük a nem korlátos tartomány). Tetszőleges v_i csúcsra legyen $d(v_i)$ v_i foka, és tetszőleges f_i tartományra legyen $|f_i|$ f_i határoló éleinek a száma (ha egy él mindkét oldalról határol egy tartományt, akkor kétszer számoljuk). Egy f_i tartományt a - b -szögnek nevezünk, ha $|f_i| = b$, és a határán a darab régi, és $b - a$ darab új csúcs van.

Rendeljük hozzá minden v_i csúcsához a $d(v_i) - 4$ súlyt, és minden f_i tartományhoz az $|f_i| - 4$ súlyt.

Számoljuk ki az összes súly összegét.

$$\sum_{i=1}^N (d_i - 4) + \sum_{i=1}^T (|f_i| - 4) = \sum_{i=1}^N d_i - 4 \sum_{i=1}^N 1 + \sum_{i=1}^T |f_i| - 4 \sum_{i=1}^T 1 = 2E - 4N + 2E - 4T = -8$$

az Euler formula miatt. Most pedig két lépésben átrendezzük a súlyokat úgy, hogy minden súly 0 vagy pozitív lesz. Ezzel ellentmondásra jutunk.

1. Minden régi csúcs adjon $4/5$ súlyt minden szomszédos cellának. Tekintsünk egy v_i régi csúcsot. Ennek az eredeti súlya $d(v_i) - 4$, tehát a jelenlegi súlya $d(v_i) - 4 - 4d(v_i)/5 \geq 0$, mert $d(v_i) \geq 20$. Az új csúcsok súlya 0. A tartományok közül eddig csak a háromszögeknek volt negatív súlya, ezek közül a 3-háromszögek súlya most $7/5$, a 2-háromszögeké $3/5$, az 1-háromszögeké $-1/5$, 0-háromszögek pedig nincsenek, mert az G -ben három páronként metsző élet jelentene. Tehát már csak az 1-háromszögeken kell segítenünk.

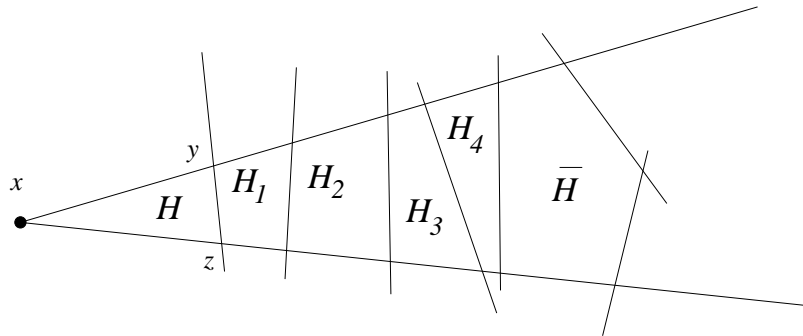
Legyen H egy 1-háromszög, x a régi csúcsa, y és z az új csúcsok. Legyen H_1 az a tartomány, ami az yz oldal másik oldalán van. Ha H_1 nem 0-négyszög, akkor legyen $\overline{H} = H_1$ és álljunk meg. Ha H_1 egy 0-négyszög, akkor legyen H_2 az a tartomány, amely H_1 -et ellenkező oldalról határolja, mint H . Ha H_2 nem 0-négyszög, akkor legyen $\overline{H} = H_2$ és álljunk meg. Ha H_2 is egy 0-négyszög, akkor legyen H_3 az a tartomány, amely H_2 -t ellenkező oldalról határolja, mint H_1 . Így lépkedjünk egészen addig, míg egy olyan $\overline{H} = H_i$ tartományt találunk, ami nem 0-négyszög. Nevezzük a $\overline{H}$ tartományt H *segítőjének*.

2. Minden H 1-háromszög kapjon $1/5$ súlyt a segítőjétől, $\overline{H}$ -től.

Világos, hogy egy segítő, $\overline{H}$, nem lehet háromszög, mert akkor G -ben két egy csúcsból induló él metszené egymást, vagy a másik végpontjuk is közös lenne. Ha $\overline{H}$ négyszög, akkor nem 0-négyszög, ezért az első átrendezés után a súlya legalább $4/5$, és legfeljebb 4 darab 1-háromszögnek lehet a segítője, tehát a súlya továbbra sem negatív. Ha $\overline{H}$ egy a - b -szög, $b \geq 5$, akkor súlya az első átrendezés után $b - 4 + 4a/5$, és legfeljebb b darab 1-háromszögnek lehet a segítője, ezért a súlya a második átrendezés után legalább $b - 4 + 4a/5 - b/5 \geq b - 4 - b/5 \geq 0$ mert $b \geq 5$. Tehát a második átrendezés

után minden csúcsnak és minden tartománynak a súlya pozitív vagy 0. Ez ellentmondás, mert a súlyok összege -8 . Tehát nem lehetséges, hogy G -ben minden csúcs foka legalább 20.

Ha pedig van egy legfeljebb 19 fokú csúcs, akkor ezt elhagyva indukcióval adódik, hogy $e \leq 19n$.

Megjegyzés. 1. Egy kicsit bonyolultabb számolással sokkal jobb korlát adódik, $e \leq 6.5n - 20$. Ez majdnem pontos, a legjobb alsó korlát $\lceil 6.5n - 29 \rceil$. Vagyis van olyan egyenes vonalakkal lerajzolt n csúcsú gráf, amelynek nincs három páronként metsző éle, és $\lceil 6.5n - 29 \rceil$ éle van.